

бізнесу, покращення якості кредитного портфеля, вплив ринкових факторів (динаміки валютних курсів та справедливої вартості активів банку).

Чистий прибуток АТ КБ «ПриватБанк» за 2020 рік склав 24296,0 млн грн. Процентний дохід склав 21602,0 млн грн, збільшившись порівняно з 2019 роком майже на 10 %. При цьому банк був вимушений сформувати додаткові резерви на зменшення корисності за кредитними операціями, внаслідок дії коронакризи на фінансову діяльність позичальників. Також стабільний обсяг мас чистий комісійний дохід, який в 2020 році досяг рівня у 18761,0 млн грн, тоді як в 2019 році складав 18189,0 млн грн. Динаміка комісійних доходів обумовлена як збільшенням обсягу платежів клієнтів, так і переглядом тарифів банку.

Література.

1. Офіційний сайт акціонерного товариства комерційного банку «ПРИВАТБАНК». URL: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost> (дата звернення: 03.05.2022).

РОЛЬ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ СУБ'ЄКТІВ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ У ПРОЦЕСІ СТАНОВЛЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ЕКОНОМІКИ

***СТЕПАНЕНКО С.В., К.Е.Н., ДОКТОРАНТ,
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ***

Земля для аграріїв є базовим фактором, виступаючи природною умовою сільськогосподарського виробництва і приймаючи безпосередню участь у створенні продукту. Специфічною характеристикою землі визнається родючість, яка при правильному використанні не лише не вичерпується, а має потенціал підвищення. Земля не має замінників, отже її пропозиція жорстко обмежена. Агросектор в Україні тривалий час існував виключно на орендних відносинах, що формувалися між власниками паїв та суб'єктами виробництва. Рента як форма доходу власника землі передбачає оплату за користування аграрними угіддями. Вона забезпечується шляхом сплати рентних платежів з гектара паїв, а її розмір визначається за домовленістю між сторонами, але не може бути меншим від розміру, встановленого чинним законодавством. Податківці вважають, що мінімальний розмір орендної плати при оренді земельних паїв слід

визначати спираючись на вимоги ст. 1 Указу № 92/2002, а в ній зазначено, що плата (річна) за оренду земельних ділянок сільгосппризначення, земельних паїв устанавлюється на рівні не менше 3% вартості такого паю (треба розуміти, проіндексованої нормативної грошової оцінки) [1]. Нормативна грошова оцінка землі в розрізі регіонів України представлена в табл. 1.

Таблиця 1

**Показники нормативної грошової оцінки
сільськогосподарських угідь в Україні станом
на 01.01.2020 (гривень за гектар) [1]**

№ з/п	Регіон	Рілля, перелоги	Багаторічні насадження	Сіножаті	Пасовища
1	АР Крим	26 005	58 459,98	10 145,85	4 284,71
2	Вінницька обл.	27 184	47 053,16	3 140,38	1 558,08
3	Волинська обл.	21 806	41 349,74	6 039,19	4 479,47
4	Дніпропетровська обл.	30 251	55 608,28	7 971,74	6 232,31
5	Донецька обл.	31 111	58 459,98	7 247,03	6 037,55
6	Житомирська обл.	21 411	35 646,33	5 072,92	4 089,95
7	Закарпатська обл.	27 268	37 072,18	6 522,33	5 258,51
8	Запорізька обл.	24 984	41 349,74	6 039,19	4 868,99
9	Івано-Франківська обл.	26 087	37 072,18	4 831,36	4 479,47
10	Київська обл.	26 531	42 775,60	6 280,76	4 479,47
11	Кіровоградська обл.	31 888	67 015,10	8 696,44	6 037,55
12	Луганська обл.	27 125	47 053,16	8 213,30	5 842,79
13	Львівська обл.	21 492	27 091,21	5 797,63	4 089,95
14	Миколаївська обл.	27 038	47 053,16	8 213,30	5 842,79
15	Одеська обл.	31 017	62 737,54	8 938,01	7 011,35
16	Полтавська обл.	30 390	64 163,40	5 556,06	4 284,71
17	Рівненська обл.	21 938	37 072,18	5 072,92	3 700,43
18	Сумська обл.	26 793	49 904,86	6 522,33	4 674,23
19	Тернопільська обл.	29 035	57 034,13	6 280,76	5 648,03
20	Харківська обл.	32 237	67 015,10	6 280,76	6 427,07
21	Херсонська обл.	24 450	37 072,18	5 314,49	4 284,71
22	Хмельницька обл.	30 477	52 756,57	6 763,90	5 258,51
23	Черкаська обл.	33 646	74 144,37	8 454,87	5 648,03
24	Чернівецька обл.	33 264	62 737,54	5 556,06	5 063,75
25	Чернігівська обл.	24 065	55 608,28	8 696,44	5 063,75

Саме вище зазначений механізм визначав функціонування сфери земельних ресурсів, однак 31 березня 2020 року Верховна Рада України ухвалила закон, що дозволяє продаж аграрних угідь з 01 січня

2024 року для юридичних, а для фізичних осіб вже з 01 липня 2021 року. Останні зможуть придбати ділянки площею до 100 га, а представники приватного бізнесу – до 10000 га. Це вносить значні корективи у алгоритми формування ресурсного потенціалу суб'єктів аграрного бізнесу.

Сучасне розуміння капіталу підприємства включає такі елементи: засоби виробництва, що є результатом праці людини; фінансовий капітал; інтелектуальний капітал, іміджевий капітал. Сукупність засобів виробництва, представлених у вартісній формі, та тієї частини фінансового капіталу, яка обслуговує процес виробництва, становить поняття «виробничий капітал підприємства». Його кругообіг відбувається як рух вартості, результатом якого є виробництво матеріальних благ, що втілюють в собі собівартість спожитих засобів виробництва. Виробничий капітал суб'єкта господарювання визначає його виробничий потенціал, який системно поєднує такі елементи, як технічний та технологічний, а також фінансовий потенціал. Останній представляє собою здатність забезпечувати основні ланки ланцюга «постачання – виробництво – збут» грошовими коштами за принципом найбільш ефективного їх розподілу.

Таким чином, механізми реалізації земельних відносин в Україні перебувають в стадії трансформації – зняття мораторію на продаж землі вносить значні корективи у алгоритми формування ресурсного потенціалу суб'єктів аграрного бізнесу. Відбувається диверсифікація взаємин між власниками паїв та суб'єктами виробництва. В сучасних умовах реалізації бізнес-процесів доцільним є доповнення структури ресурсів (капіталу) фірми таким елементом, як іміджевий (пабліцитний) капітал, що уособлюється позаекономічними чинниками (символічними атрибутами і перевагами, відчутними і невлітими елементами репутації, легендами і міфами, культурними традиціями, мріями і забобонами, смаками і симпатіями публіки). Зазначені субстанції в ринкових умовах мають вартісний еквівалент і входять до складу ресурсного потенціалу.

Література.

1. Від чого залежить розмір орендної плати за орендовані земельні паї. URL: <https://borova-gromada.gov.ua/post/vid-chogo-zalezhit-rozmir-orendnoyi-plati-za-orendovani-zemelni-payi> (дата звернення: 13.06.2022).
2. Смолич Д.В., Тимошук І.В. Ресурсний потенціал підприємства: сутність, складові та модель управління в сучасних умовах господарювання. *Економічний простір*. 2020. № 153. С. 75-82.